

Vlaanderen
is milieubewust

Actieplan reductie uitstoot van F- gassen 2015-2020

Studiedag reductie F-gassen bij koeling – 7 juli 2016

DEPARTEMENT
LEEFMILIEU,
NATUUR &
ENERGIE

Aanleiding voor actie

- ▶ het Vlaams Klimaatbeleidsplan (VKP) 2013-2020) bestaat uit een overkoepelend luik en twee deelplannen: :
 - Vlaams Mitigatieplan (VMP): verminderen broeikasgasemissies
 - het Vlaams Adaptatieplan (VAP): opvangen van effecten van klimaatverandering

- ▶ Vlaams Mitigatieplan - maatregel 4.3.4: “Verdere reductie van de emissies door het beperken van lekverliezen van F-gassen uit koelinstallaties “
- ▶ Onder meer door:
 - Opleiding
 - Sensibilisering
 - Controle
 - Reglementering
 - Kennisvergaring

Klimaatbeleidsdoelstellingen

- ▶ sinds “Effort Sharing Decision” (406/2009/EC) zijn klimaatdoelstellingen van EU-Lidstaten op non-ETS uitstoot gefocust
 - i.e. alle BKG-emissies van een Lidstaat die niet onder het EU ETS vallen
 - voor 2013-2020 zijn Belgische non-ETS trajecten vastgelegd
- ▶ 04/12/2015 : politiek akkoord omtrent de intra-Belgische lastenverdeling
 - engagement Vlaams Gewest: Uitstoot 2020 -15,7% t.o.v. niveau 2005
- ▶ elke ton CO₂e die méér/minder wordt uitgestoten dan dit traject, heeft financiële impact voor Vlaamse overheid => belang van actieplan

Uitstoot broeikasgassen Vlaams Gewest voor de non-ETS sector (kton CO₂-eq)

	2005	2013	2014
CO ₂	36.377	35.580	33.032
CH ₄	5.390	5.086	5.037
N ₂ O	2.878	3.170	3.168
F-gassen	1.308	2.090	2.018
Totaal	45.953	45.927	43.254

F-gassen:

- +/- 2 Mton CO₂e per jaar (in laatste jaren)
- meer dan 4% v/d totale non-ETS uitstoot
- 2,5% in de totale broeikasgasuitstoot (non ETS + ETS)

Uitstoot F-gassen in detail

Tabel 3-2. Historische uitstoot van F-gassen (Vlaams Gewest) (in kton CO2e, nieuwe GWP)

	1995	2000	2005	2010	2013	2014
Stationaire koeling	43	376	691	1.005	1.115	1.163
Airco & warmtepomp	0	32	19	59	96	107
Commerciële en industriële koeling & airco grote gebouwen	43	345	671	946	1.020	1.056
Chemie	4920	446	176	97	423	300
Mobiele airconditioning	17	88	183	300	337	349
Auto airco	14	66	148	247	281	297
Andere voertuigen airco	3	22	35	54	56	52
Kunststofindustrie	213	144	100	110	49	53
Geluidsisolerend glas	46	75	48	50	58	46
Koeltransport	1	8	20	32	31	34
Elektrische schakelinrichtingen (SF6)	5	6	7	8	8	7
Andere (kleinere bronnen)	52	82	85	73	70	67
Totaal	5.296	1.225	1.309	1.675	2.091	2.019

bron: Vlaams Actieplan reductie uitstoot van F-gassen 2015-2020

EU-verordening 517/2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen

- ▶ Goedgekeurd op 16/04/2014 – in werking vanaf 01/01/2015
- ▶ Sterke beperking van aanbod van F-gassen d.m.v. **quotasysteem** in periode 2015-2030 => marktwerking ten nadele van high-GWP koelmiddelen (bvb. R404A en R507)
- ▶ **Verbodsbepalingen** rond op de markt brengen welbepaalde toepassingen met HFK's → vooral gericht naar koelmiddelen met zeer hoge GWP-waarde Stopzetten van gebruik van high-GWP koelmiddelen in bestaande toepassingen – vanaf 2020
- ▶ **Strengere uitbatingsvoorwaarden** voor koeltoepassingen met hoge tonnage in CO2-equivalenten
- ▶ **Meer controle** bij verkoop van F-gassen

Uitstoot en prognoses F-gassen

► Prognoses: EU-verordening 517/2014 + extra aanvullend/ondersteunend beleid (Actieplan):

	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Stationaire koeling	41	372	688	936	1.302	1.053	724	505
Airco & warmtepomp	0	32	19	62	112	121	134	116
Commerciële en industriële koeling & airco grote gebouwen	41	340	669	874	1.190	933	591	389
Chemie	4.920	446	176	97	327	327	327	327
Mobiele airconditioning	17	88	182	300	363	282	139	86
Auto airco	14	66	148	247	309	215	64	0
Andere voertuigen airco	3	21	34	53	54	67	75	86
Kunststofindustrie	213	144	100	110	47	21	14	12
Geluidsisolerend glas	46	75	48	50	45	41	46	0
Koeltransport	1	8	20	32	28	16	18	20
Elektrische schakelinrichtingen (SF6)	5	6	7	8	7	7	7	7
Andere (kleinere bronnen)	51	81	85	72	69	55	49	45
Totaal	5.294	1.220	1.306	1.605	2.189	1.802	1.323	1.002

Uitstoot stationaire koeling

	2014	2030
Commerciële koeling (gecentraliseerde systemen)	40 %	31 %
Commercieel: condensing units	14 %	10 %
Industriële koeling	21,5 %	22 %
Airco in grote gebouwen	24,5 %	37 %

Commerciële koeling verantwoordelijk voor grootste aandeel in uitstoot maar aandeel daalt (door vervangingsmogelijkheden (bvb. CO2-koeling))

Vlaams Actieplan reductie uitstoot F-gassen 2015-2020

- ▶ voorbereid in overleg met betrokken doelgroepen
- ▶ gelanceerd door Minister Schauvliege tijdens eerste Klimaattop van 19 april 2016

DEPARTEMENT
LEEFMILIEU
NATUUR &
ENERGIE

VLAAMS ACTIEPLAN REDUCTIE UITSTOOT VAN F-GASSEN 2015- 2020

Definitieve versie: 19 april 2016

Specifieke acties uit het Actieplan

▶ ACTIE 3: Intensifiëren overleg met en responsabiliseren van de doelgroepen/beroepsfederaties:

- Regelmatig **doelgroepenverleg**
- Communiceren over acties Vlaamse Overheid
- Sectoren aanmoedigen om acties te ondernemen
- Relatie gelegd met aanpak Vlaamse Klimaattop 19 april 2016
 - × VVE's: Vooropgestelde Vrijwillige Engagements
 - × Beroepsfederaties gevraagd om creatief na te denken
- Status: Overleg lopende

Specifieke acties uit het Actieplan

▶ ACTIE 4: Bijkomende sensibilisering van exploitanten van koeltoepassingen, koeltechnische bedrijven en koeltechnici

- Regelmatige verspreiding van een elektronische **nieuwsbrief** naar de betrokken doelgroep(en)
 - × Status: opgestart
- Intensievere algemene communicatie en sensibilisering:
 - × **Brochure** (voor najaar 2016)
 - × **Artikels** in vakbladen (lopende)

Specifieke acties uit het Actieplan

▶ ACTIE 4: Bijkomende sensibilisering van exploitanten van koeltoepassingen, koeltechnische bedrijven en koeltechnici (vervolg)

- Online **bevragingstool** voor exploitanten van koeltoepassingen
 - × Doel: identificeren van wettelijke verplichtingen rond uitbating van koelinstallaties → eenvoudige tool op maat van exploitant
 - × Status: in ontwerp, finalisatie voor najaar 2016

- Specifieke communicatie omtrent lektheid van koelinstallaties
 - × Studie: Onderzoek en promotie van milieuvriendelijke koelmiddelen en koeling: opzetten van een **kennisdatabank** lektheidsproblematiek en ontwikkelen van een communicatie(strategie)
 - × Doel: Online aanbieden van gedetailleerde informatie rond koeltechnische kennis rond lektheid van koelinstallaties + wettelijke voorschriften
 - × Status: operationeel, zie presentatie later

Specifieke acties uit het Actieplan

ACTIE 5: Intensifiëren van **promotie** voor overschakeling naar **milieuvriendelijke koelmiddelen**

- Actie 5A: Bestendinging ecologiesteun tot 2020
- Actie 5B: Gerichte communicatie en sensibilisering ter promotie van milieuvriendelijke koelmiddelen
- Actie 5C: Optimaal gebruik van middelen binnen Operationeel Programma EFRO Vlaanderen 2014-2020 en andere mogelijke subsidies (bvb. LIFE-subsidies)

Specifieke acties uit het Actieplan

- Actie 5D: Verfijnen en heroriënteren **opleiding** koeltechniek en/of opleiding koeltechnische bedrijven
 - Uitbreiding exameninhoud certificering koeltechnici
 - Tgv. wettelijke Europese verplichtingen
 - Stimuleren van training en opleiding van technici m.b.t. non HFK-koelmiddelen
 - Knelpunt: kostprijs didactische koelinstallaties met milieuvriendelijke koelmiddelen / Expertise
 - Mogelijkheden heroriënteren leerplannen opleiding koeltechnieker
 - In overleg met dept Onderwijs (opgestart)

Specifieke acties uit het Actieplan

Actie 5E: Identificatie en eliminatie van mogelijke belemmeringen die de introductie van niet-HFK of lage-GWP alternatieven in de weg staan

- Recent overleg tussen federale overheden en gewesten heeft plaats gevonden
- Conclusie: Geen specifieke Belgische of regionale belemmeringen vastgesteld

Actie 6: Ondersteunen en waar mogelijk verhogen van effectiviteit van toezichthoudende activiteiten

- Actie 6A: Controle op de verkoop van F-gassen:
 - Sensibilisering vanuit federale overheid rond verplichtingen van verkopers van F-gassen – in voorbereiding (1ste fase)
 - Rapportage van verkoop van F-gassen aan de overheid (2de fase)

Specifieke acties uit het Actieplan

- Actie 6B: Toezicht en handhaving van relevante milieuregelgeving:
 - Verderzetting controle-activiteiten Milieu-Inspectie
 - Ondersteuning lokale toezichthouders handhaving Klasse 2 bedrijven
 - Effectieve beteugeling van milieuschendingen
- Actie 6C: Toezicht inzake certificering koeltechnische bedrijven

Specifieke acties uit het Actieplan

- ▶ Actie 7: Klimaatvriendelijke overheid:
 - Doel: Sneller bannen van koelmiddelen met hoge GWP-waarde dan Europees voorzien door duurzaam aankoopbeleid (aankoopcriteria/aanbevelingen)
 - status: lopende

Actieplan, nieuwsbrieven te consulteren via:

<https://www.lne.be/themas/klimaatverandering/verdunnin-g-ozonlaag-en-F-gassen/nieuwsbrief-reductie-f-gassen>